gümnaasiumis 1877—85, astus a. 1885 teenistusse isa ärisse, toimides kuni 1912. a.-ni äri Moskva osakonnas, ja juhib Tallinna äri mainitud a.-st tänini (1928), võttes selle kõrval osa ka seltskondlikust tegevusest. Äri tööliste arv ulatub praegu 100-ni. *J. M.*

STURE, Svante, krahv, riigimees, Tallinna kuberner, sünd. 1. V 1517 Rootsi riigivalitseja Sten Sture noorema pojana. Kui Rootsi kõrgemasse aadlisse kuuluva ja kuninga õuekoja lähema sugulase määras kun. Eerik XIV (vt.) ta suvel 1562 peale end. asehalduri Lars Flemming'i surma kuninga asehalduriks Eestimaal, Tallinna kuberneriks, kelle alla pidi kuuluma provintsi kodanline valitsus, kuna sõjaväe ülemjuhatus pidi püsima Klaus Kristeri poja Horn'i (vt.) kätes. Jõudnud Tallinna sügisel s. a., pidi S. algusest saadik siin võitlema suurte raskustega. Osalt oli nende raskuste põhjuseks Eerik XIV ja tema venna hertsog Johani (vt. Johan III) pinguldunud vahekord (selle muutsid eriti delikaatseks hertsog Johanile antud pandilinnad, mida kun. Eerik oma kätte tahtis saada), osalt Eestimaa aadli ja Tallinna linna kahepaikne ja ebausaldatav esinemine. Eestimaa aadlist olid mitmed maalt lahkunud ja võõraste teenistusse siirdunud; kun. käskis nende mõisad konfiskeerida ja jagada kun. truudele teenijatele; ka S.-le pidi neist osa langema. Tallinnas oli kun. arvates moodustunud taanisõbralik erakond, mis salaplaane sepitses kun. ja riigi vastu. Mõned linnavalitsusele lähedal olevad isikud olid läinud poolakate ja G. Kettler'i (vt.) teenistusse, näit. Justus Clodt ja Matt. Friesner, kellede varandus ka pidi konfiskeeritama. Kun. arvates talitas S. liig aeglaselt ja mitte küllalt energiliselt neis küsimusis; iseäranis pahandas kun. selle üle, et Eestimaa aadel ja Tallinna linn ei tahtnud uut truudusvannet anda. Samuti polnud kun. rahul Tallinna linna kaubandusoludega ja väitis, et linn valesti kasutab oma privileege. Seetõttu tahtis ta karistada linna ja Tallinna impordi juhtida Pärnu või Helsingi. Ka ses asjas ei toiminud S. kun. arvates küllalt energiliselt. On küll tõsi, et kun. Eeriku meele järgi oli raske talitada, kuid on ka selge, et S. polnud kohane isik selle Rootsile vallutatud provintsi organiseerijaks ja mitmete keeruliste küsimuste lahendajaks. Ta oli liialt harjunud mugava eluga ja oli liig suur aristokraat selleks, et oleks võinud kun. soovi järgi taltsutada omavoliga harjunud aadlit ja toimida talurahva huvides, nagu see kubernerile oli ülesandeks tehtud. Samuti ei suutnud S. küllaldase valjusega valvata alamate ametnikkude tegevust ega hoolitseda riigi huvide eest Eestimaa aadli ja Tallinna linna suhtes; kuid võib õigusega küsida, kas need kaebused, mis kun. Eerik S. vastu on esitanud (tr. Fanti poolt), mitte pole suuresti liialdatud. S. palus selletõttu juba 1563. a. end Rootsi tagasi kutsuda, mis leidis täitmist alles 1564. a. kevadel. Kuid veel aug. 1564 on S. viibinud Eestimaal. — Kun. Eerik XIV vaimuhaiguse ajal kevadel 1567 hukati S. põhjuseta kahtlustatuna kun. sõdurite poolt 24. V 1567 Upsalas.

Nord. Familjeb.[II], 27.; C. Annerstedt, Grundläggningen af svenska väldet i Livland 1558–63 (1868); Th. Annerstedt, Svenska väldet i Livland 1564—70 (1877); E. M. Fant, Handlingar till upplysning af svenska historien, 2. stycket (1789). *A. R. C.*

SUBURG, Caroline (Lilli), kirjanik ja ajakirjanik, sünd. 20. VII 1841 Pärnumaal Uue-Vändra Rõusa mõisas aidamehe ja kupja Toomas S.-i tütrena. Varssi peale tütre sündimist asus isa Vana-Vändra mõisa, kus ta oli esiti mõisaopmaniks, siis rentnikuks, ja tõusis aineliselt jõukale järjele. Siin omandas S. esimese hariduse saksa keeles ühes mõisaomaniku v. Ditmar'i tütardega ja õppis aa. 1852–58 Pärnus esiti erateel ja hiljemini kohalikus saksa tütarlaste-koolis, mille lõpetas koduõpetaja kutsega. Vaheajal oli S.-i isa omandanud Vana-Vändras suure tüki metsamaad ja asutanud seal karjamõisa-taolise suurtalu »Waldburgi«, kuhu siirduski S. pärast kooliaega elama ja oma nooremaid vendi-õdesid koolitama. Teda tabanud kestva haiguse ajal täiendas ta seal enda haridust ja süvenes saksa kirjandusse, tutvudes eriti selle vabameelsete vooludega ja naisõiguslaste nõuetega. C. R. Jakobson'i (vt.) Vändrasse tulekuga (1873), kellega S. kohe tutvus, ärkas temas juba varemini idanenud rahvustunne täie hooga. Jakobson'i mõjul ja ergutusel kirjutas ta oma esimese algupärase jutu »Liina« (Tartu, 1877, III tr. 1927), ühe eesti tütarlapse eluloo, mis kujutab peamiselt autori enda sisemist võitlust saksastamisega ja viimasest vabanemist. Raamat, mis hiljemini ilmus ka soomekeelses tõlkes (Helsingi, 1892) ja rajas S.-i kui kirjaniku tutvuse, keerutas oma ilmumisel üles palju tolmu balti-saksa vanameelseis ringkonnis ja tõi autorile kaasa palju pahandust. S.-i hakati pidama esimeseks eesti naiseestvõitlejaks ja saksa ringkonnis leppimatuks »nooreestlaseks«. A 1879 toimetas ta Vändras »Perno Postimeest«, sattus aga varssi lehe saksa soost väljaandja W. Borm'iga (vt.) vastollu ja loobus veel s. a. lehe toimetamisest. Selle järel asutas ta a. 1880 Pärnus esimese eestimeelse tütarlastekooli, mida ta pidas ühes oma kasutütre A. Wiegand'iga ja mille ta a. 1885 üle viis Viljandi; seal edendas kool aastate kestes rahva. meelses vaimus eesti naiste haridust, moodus-